

POSUDEK

oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Bc. Karolína Güttnerová

Název práce: **Registrované partnerství**

Jméno a příjmení oponenta: JUDr. Petr Šustek, Ph.D.

1. Cíle, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Diplomantka si zvolila nesporně zajímavé a vzhledem ke společenskému vývoji také velmi aktuální téma. Autorka téma pojala ze širšího hlediska, kdy se nevěnuje pouze právním problémům spojeným se samotným institutem registrovaného partnerství, ale také souvisejícím otázkám týkajícím se především výchovy dětí homosexuálním párem. Vzhledem k probíhající veřejné diskusi o uvedených otázkách lze zpracování daného tématu jen přivítat. Diplomantka prokázala znalost zákonné úpravy i aktuální judikatury (včetně několika rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva), jako i schopnost orientace v odborných textech.

2. Struktura a členění práce:

Text (69 stran včetně úvodu a závěru) je přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé pasáže na sebe systematicky navazují. Vnitřní členění je v souladu s klasickými doktrinárními přístupy. Práce je v základu složena z devíti kapitol, které se (s výjimkou deváté kapitoly) rozpadají na jednu až dvě úrovně podkapitol. V první kapitole autorka představuje historický vývoj přístupu práva k homosexualitě od trestněprávních sankcí po současný boj za práva homosexuálů. Druhá kapitola vymezuje stěžejní termíny, zejména pojmy homosexuality, gaye a lesby, homoparentality a sociálního rodiče. Ve třetí kapitole je představena úprava práv homosexuálních osob na úrovni evropského a ústavního práva (včetně přístupu Evropského soudu pro lidská práva). Čtvrtá kapitole je věnována formálním svazkům osob, tedy institutům manželství a registrovaného partnerství včetně historického přehledu legislativních pokusů o jeho zavedení, jeho současného vymezení, vzniku, vzájemných práv a povinností partnerů a zániku registrovaného partnerství. V páté kapitole se diplomantka zabývá tématem homoparentální rodiny. Nejprve přitom představuje pojem rodiny ze sociologického i právního pohledu a dále vymezuje samotný pojem homoparentální rodiny a vztah společnosti k ní. Šestá kapitola je věnována otázkám spojeným s osvojením dítěte a pěstounskou péčí. Zvláštní pozornost je přitom věnována principu nejlepšího zájmu

dítěte se související aktuální judikaturou Ústavního soudu. Autorka rovněž přibližuje proces zprostředkování osvojení a pěstounské péče. V sedmé kapitole se diplomantka zabývá dalšími kontroverzními otázkami spojenými s tematikou homoparentální rodiny, konkrétně asistovanou reprodukcí, sdíleným rodičovstvím a surogátním mateřstvím. V sedmé kapitole je obsažen přehled právních předpisů a v nich obsažené právní úpravy, která se k právům a povinnostem členů homoparentální rodiny vztahuje z perspektivy různých oblastí práva: jde o předpisy daňové, sociálního zabezpečení, nemocenského pojištění, státní sociální podpory a důchodového pojištění. Závěrečná devátá kapitola je vyhrazena autorčiným úvahám včetně jistých obecných doporučení *de lege ferenda*.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi:

Diplomantka při zpracování diplomové práce využila adekvátní množství pramenů zahrnujících právní předpisy, odbornou literaturu (byť by odborných publikací snad mohlo být využito více) a judikaturu včetně relevantních rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva. Jistou slabinou práce je naprostá absence zahraničních zdrojů: třebaže autorka pojednává o situaci v České republice, představují registrované partnerství a homoparentální rodina téma, u něhož by použití zahraniční literatury bezesporu mohlo být obohacující. Citace jsou v práci uváděny na správných místech a to v souladu s normou pro zpracování těchto písemností.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce:

Jazyková i stylistická úroveň práce je dobrá, práce je čtivá a srozumitelná. Nezatěžují ji přitom žádné zásadní gramatické chyby ani přehlédnutí. S právní terminologií diplomantka pracuje správně.

5. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce:

Práce je po odborné stránce s ohledem na požadavky kladené na práci tohoto stupně standardní. Rozsahem se jedná o práci průměrnou. Diplomantce se podařilo vypracovat zdařilý a poměrně komplexní vhled do aktuálního tématu. Oceňuji zařazení vlastních kritických úvah autorky. Jistou, byť rozhodně nikoliv zásadní, slabinou práce je nedostatek ucelenějšího komparativního prvku a související absence zahraničních zdrojů.

6. Otázky k zodpovězení při obhajobě práce:

Diskuse o manželství, ale v zásadě také o jiných institutech formalizovaného soužití stejnopohlavních párů v zásadě vychází z otázky, jaký je základní účel a podstata manželství (či formalizovaného soužití osob obecně). Jak byste tento účel definovala? Pokuste se prosím vypořádat s případnou námitkou, že manželství homosexuálních párů (či registrované partnerství postavené manželství naroveň), založené na autonomii vůle osob a rovnoprávnosti různorodých osobních preferencí, není principiálně odlišné např. od manželství více než dvou osob nebo manželství blízkých příbuzných.

7. Závěr:

Předložená práce prokázala diplomantčinu samostatnost při zpracovávání aktuálního tématu, jakož i její schopnost orientovat se v zákonné úpravě, odborné literatuře i judikatuře včetně rozhodovací praxe Evropského soudu pro lidská práva. Autorce se podařilo vypracovat zdařilý ucelený analytický přehled problematiky. Ačkoliv práce není prosta nedostatků (týkající se zejména absence komparativní složky a zahraničních zdrojů), jedná se o kvalitní práci na

aktuální téma. Oceňuji rovněž diplomantčin kritický přístup k materii. Z toho důvodu doporučuji práci k ústní obhajobě s předběžným hodnocením **výborně**.

Datum: 28. 12. 2017

JUDr. Petr Šustek Ph.D.